

Eiropas Ekonomikas Zonas (EEZ) Padomes secinājumi

1. EEZ Padomes četrdesmit septītā sanāksme notika Briselē 2017. gada 16. maijā, un to vadīja Maltas premjerministra vietnieks un Eiropas lietu ministrs *Louis Grech* kungs, kurš pārstāvēja Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsti. Sanāksmē piedalījās Norvēģijas EEZ un ES lietu ministrs *Frank Bakke-Jensen* kungs, Islandes ārlietu ministrs *Guðlaugur Þór Þórðarson* kungs un Lihtenšteinas ārlietu ministre *Aurelia Frick* kundze, kā arī Eiropas Savienības Padomes locekļi un Eiropas Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta pārstāvji.

Politiskais dialogs

2. EEZ Padome atzina, ka ciešā partnerība starp ES un EEZ EBTA valstīm ir labākā garantija ilgtermiņa kopīgai labklājībai un stabilitātei. Šajā sakarā EEZ Padome norādīja, ka politiskā dialoga ietvaros ministri pārrunās *sekas, kādas Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES atstās uz EEZ līgumu, kā arī Arktiku*. EEZ Padome uzsvēra, cik svarīgi ir turpināt praksi aicināt EEZ EBTA valstu amatpersonas uz politiskajiem dialogiem, kas tiek risināti attiecīgajās ES Padomes darba grupās.

3. Attiecībā uz Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES EEZ Padome uzsvēra, cik būtiski ir garantēt EEZ līgumu un nodrošināt, lai Eiropā turpinātu pastāvēt labi funkcionējošs, viendabīgs iekšējais tirgus. EEZ Padome aicināja izvērst ciešu dialogu un nepārtraukt informācijas apmaiņu starp ES un EEZ EBTA valstīm par sarunām starp ES un Apvienoto Karalisti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 50. pantu attiecībā uz Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES, un par turpmākām attiecībām starp ES un Apvienoto Karalisti, jo izstāšanās ietekmēs arī EEZ līgumu.

Sadarbība EEZ

4. EEZ Padome atzina, ka galvenā nozīme ES un EEZ EBTA valstu ekonomiskās integrācijas stiprināšanā vairāk nekā 20 gadu garumā bijusi Līgumam par Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ līgumam"). EEZ Padome uzsvēra, ka līgums ir bijis stabils, un to ir bijis iespējams pielāgot gan izmaiņām ES līgumos, gan ES paplašināšanās kārtām. EEZ Padome atzina pozitīvo ieguldījumu, ko EEZ EBTA valstis ir devušas lēmumu izstrādes procesā attiecībā uz ES tiesību aktiem un programmām, kas saistīti ar EEZ, tām piedaloties attiecīgajās komitejās, ekspertu grupās, pētījumos un aģentūrās, kā arī iesniedzot EEZ EBTA komentārus. EEZ Padome uzsvēra, cik svarīgi ir EEZ EBTA ministrus aicināt uz neformālām ES ministru sanāksmēm un ministru konferencēm, kas ir saistītas ar EEZ EBTA dalību iekšējā tirgū, un pateicās pašreizējai prezidentvalstij Maltai un nākamajai prezidentvalstij Ļaunijai par šīs prakses turpināšanu.

5. EEZ Padome uzsvēra, cik svarīgs ir labi funkcionējošs vienotais tirgus kā virzītājspēks ekonomiskās izaugsmes veicināšanai un jaunu darbvieta radīšanai visā Eiropā, un puda atzinību par jau veiktajiem pasākumiem, lai īstenotu priekšlikumus, kuri iekļauti digitālā vienotā tirgus stratēģijā un stratēģijā par vienotā tirgus pilnigošanu (abas uzsāktas 2015. gadā) un kuru mērķis ir izmantot tā vēl nerealizēto izaugsmes un ražīguma potenciālu. EEZ Padome vienojās – lai cīnītos pret dažām no galvenajām problēmām, ar ko sastopas vienotais tirgus, ir nepieciešama holistiska pieeja, un uzsvēra, cik svarīga ir EEZ EBTA valstu cieša iesaistīšanās turpmākā vienotā tirgus politikā un iniciatīvu izstrādē un attīstīšanā. Uzsverot, ka visu līgumslēdzēju pušu interesēs ir tas, lai EEZ līgumu labāk zinātu visā EEZ, EEZ Padome mudināja ES un EEZ EBTA valstis nodrošināt, lai informācija par EEZ līgumu būtu viegli un vienkārši pieejama.

Politikas debates – enerģētika un klimata pārmaiņas

6. Tika izvērstas politikas debates par *Parīzes nolīguma un saistīto SEG emisiju mazināšanas mērķu 2030. gadam kopīgu īstenošanu*. Lielu nozīmi EEZ Padome piešķīra pastāvīgai ciešai ES un EEZ EBTA valstu sadarbībai vides, enerģētikas un klimata pārmaiņu politikas jomās, jo īpaši saistībā ar klimata un enerģētikas politikas satvaru 2030. gadam un Pamatstratēģiju spēcīgai Enerģētikas savienībai ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku. EEZ Padome atzīmēja, ka EEZ EBTA valstis joprojām ir svarīgas ES partneres kā uzticamas enerģijas piegādātājas, un uzsvēra, ka ciešajai sadarbībai arī būtu jāturpinās tādās jomās kā iekšējais enerģijas tirgus; energoapgādes drošība; emisiju tirdzniecība; konkurētspējīgas, pret klimata pārmaiņām noturīgas, drošas un ilgtspējīgas mazoglekļa enerģijas veicināšana; energoefektivitāte; atjaunojamie energoresursi; oglekļa uztveršana un uzglabāšana

(CCS); un oglekļa dioksīda uztveršana un izmantošana (CCU); kā arī citi vides jautājumi, piemēram, atkritumi, ķīmiskās vielas, ūdens resursu apsaimniekošana un rūpnieciskais piesārņojums.

Finanšu mehānisms

7. EEZ Padome uzsvēra, cik svarīga ir Eiropas valstu solidaritāte, lai pārvarētu sociālās un ekonomiskās grūtības, un pauda bažas par pastāvīgi augsto jauniešu bezdarba līmeni dažās EEZ dalībvalstīs. EEZ Padome pauda atzinību par pozitīvo ieguldījumu, ko EEZ un Norvēģijas finanšu mehānismi 2009.–2014. gadam un iepriekšējie finanšu mehānismi ir devuši ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanā visā EEZ. Saistībā ar to, ka tiek provizoriski piemēroti nolīgumi par EEZ finanšu mehānismu un attiecīgi Norvēģijas finanšu mehānismu laikposmam no 2014. līdz 2021. gadam, EEZ Padome pauda gandarījumu par panākto progresu sarunās par saprašanās memorandiem starp EEZ un EBTA valstīm un saņēmējvalstīm Eiropas Savienībā.

Kapitāla kontrole

8. EEZ Padome atzīmēja, ka kapitāla brīva aprīte ir viena no iekšējā tirgus pamatbrīvībām un EEZ *acquis* sastāvdaļa, un atzina, ka, pamatojoties uz EEZ līguma 43. panta noteikumiem, ierobežojumus var ieviest tikai uz laiku. EEZ Padome pauda gandarījumu par progresu, kas panākts saistībā ar Islandes valdības visaptverošo plānu par kapitāla kontroles atcelšanu, neapdraudot valsts ekonomikas un finanšu stabilitāti, it īpaši nesenos pasākumus ar mērķi atcelt kapitāla kontroli attiecībā uz personām, uzņēmumiem un pensiju fondiem.

ES programmas

9. Atzīstot ES programmu sniegto ieguldījumu konkurētspējīgākas, novatoriskākas un sociālākas Eiropas veidošanā, EEZ Padome pauda gandarījumu par EEZ EBTA valstu līdzdalību EEZ nozīmes programmās, kurās tās dod finansiālu ieguldījumu. EEZ Padome atzina jo īpaši EEZ EBTA valstu aktīvo dalību un pilnīgu integrāciju Eiropas pētniecības telpā un Norvēģijas un Islandes sekmīgo iesaisti ES pētniecības un inovācijas pamatprogrammā "Apvāršnis 2020". EEZ Padome turpinās piešķirt lielu nozīmi EEZ EBTA valstu integrācijai un politikas saskaņošanai ar Eiropas Savienību pētniecības un inovācijas jomā.

ES tiesību aktu, kas attiecas uz EEZ, iekļaušana

10. Ņemot vērā EEZ Apvienotās komitejas progresa ziņojumu, EEZ Padome atzinīgi vērtēja Apvienotās komitejas darbu, ko tā veikusi, nepārtraukti nodrošinot sekmīgu un labu EEZ līguma darbību.

11. EEZ Padome pauda gandarījumu par pašreizējiem centieniem gan samazināt to ES tiesību aktu skaitu, kas attiecas uz EEZ un kas vēl ir jāiekļauj EEZ līgumā, gan paātrināt to iekļaušanas procesu. EEZ Padome atzinīgi vērtēja visus pēdējos gados uzsāktos pasākumus, tomēr atzīmēja, ka to aktu skaits, kas vēl ir jāiekļauj EEZ līgumā, joprojām ir pārāk augsts.

12. EEZ Padome aicināja turpināt darbu, lai būtiski un ilgtermiņā samazinātu pašreiz nepadarītā darba apjomu un līdz ar to turpinātu nodrošināt juridisko noteiktību un viendabīgumu EEZ. Šo kopīgo mērķi var sasniegt, izmantojot politisko gribu un pastiprinātu dialogu starp attiecīgajiem ekspertiem un struktūrām. EEZ Padome mudināja visas puses iesaistīties konstruktīvi, lai meklētu risinājumu sarežģītajiem neatrisinātajiem jautājumiem.

13. EEZ Padome atzinīgi novērtēja jo īpaši to, ka EEZ līgumā tiek iekļauta iekšējā enerģijas tirgus trešā pakete, ES tiesību akti bioloģiskās ražošanas jomā un Regula par pediatrijā lietojamām zālēm. Tā pauda gandarījumu par pēdējos mēnešos panākto progresu saistībā ar kopīgiem noteikumiem un standartiem attiecībā uz organizācijām, kas ir pilnvarotas veikt kuģu inspekcijas un apskates.

14. EEZ Padome arī uzsvēra, ka ir ļoti svarīgi nekavējoties iekļaut un piemērot arī atlikušos finanšu pakalpojumu jomas tiesību aktus, kas veido vairāk nekā trešdaļu no nepadarītā darba, – lai šajā svarīgajā nozarē nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā EEZ.

15. EEZ Padome atzīmēja, ka joprojām ir nepieciešams progress vairākos svarīgos vēl neatrisinātos jautājumos, un pauda cerību, ka pēc iespējas drīz tiks pabeigts darbs, jo īpaši saistībā ar Trešo pasta direktīvu.

16. EEZ Padome turklāt atzīmēja, ka ir vairāki Apvienotās komitejas lēmumi, kuros ir pārsniegts EEZ līgumā noteiktais sešu mēnešu termiņš konstitucionālo prasību izpildei. Tā mudināja EEZ EBTA valstis pastiprināt centienus, lai neatrisinātās lietas atrisinātu pēc iespējas ātrāk un turpmāk izvairītos no šādiem kavējumiem.

Lauksaimniecības produktu tirdzniecība

17. EEZ Padome atzina, ka Līgumslēdzējas puses bija atkārtoti apstiprinājušas savu apņemšanos saskaņā ar EEZ līguma 19. pantu turpināt centienus, lai panāktu lauksaimniecības produktu tirdzniecības pakāpenisku liberalizāciju.

18. Kas attiecas uz 2015. gadā noslēgto Nolīgumu vēstuli apmaiņas veidā starp Eiropas Savienību un Islandi par

lauksaimniecības produktu tirdzniecības papildu preferencēm, EEZ Padome mudina puses pabeigt savas iekšējās procedūras, lai nolīgums pēc iespējas ātrāk varētu stāties spēkā.

19. EEZ Padome pauda gandarījumu par to, ka 2017. gada 5. aprīlī ir parafēts nolīgums starp Eiropas Savienību un Norvēģiju par lauksaimniecības produktu tirdzniecības papildu preferencēm, kuru pamatā ir EEZ līguma 19. pants, un gaida tā parakstīšanu.

20. EEZ Padome mudināja līgumslēdzējas puses turpināt dialogu par pārstrādātu lauksaimniecības produktu tirdzniecības režīma pārskatīšanu saskaņā ar EEZ līguma 3. protokola 2. panta 2. punktu un 6. pantu, lai vēl vairāk veicinātu tirdzniecību šajā jomā. Šajā sakarā EEZ Padome pieņēma zināšanai nesenos ES un Islandes veiktos pasākumus saistībā ar pārstrādātu lauksaimniecības produktu tirdzniecības turpmāku liberalizāciju uz savstarpības pamata saskaņā ar EEZ līguma 3. protokolu. EEZ Padome pieņēma zināšanai, ka ir apturētas ES un Norvēģijas sarunas par ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību.

Zivis un zivsaimniecības produkti

21. EEZ Padome pauda gandarījumu par to, ka no 2016. gada 1. augusta tiek provizoriski piemērots Islandes un ES protokols par tirdzniecību ar zivīm un zivsaimniecības produktiem un no 2016. gada 1. septembra – Norvēģijas un ES protokols par tirdzniecību ar zivīm un zivsaimniecības produktiem.

Parlamentārā sadarbība

22. Atzīstot svarīgo lomu, kāda ir parlamentārajai sadarbībai EEZ, EEZ Padome atzīmēja EEZ Apvienotās parlamentārās komitejas rezolūciju, ko tā pieņēma 2016. gada 14. decembra sanāksmē Strasbūrā, par *Ikgadējo EEZ Apvienotās komitejas progresu ziņojumu par EEZ līguma darbību 2015. gadā*.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press